

فهرست

الدرس الاول : الدين و التدين ۱

پاسخنامه سوالات داخل متن ۱-۱۶

سوالات پایانی درس ۱ ۸-۱۶

الدرس الثانى : مكة المكرمة و المدينة المنورة ۱۷

پاسخنامه سوالات داخل متن ۱-۳۲

سوالات پایانی درس ۲ ۵-۳۲

الدرس الثالث : الكتب طعام الفكر ۳۳

پاسخنامه سوالات داخل متن ۱-۴۸

سوالات پایانی درس ۳ ۶-۴۸

الدرس الرابع : الفرزدق ۴۹

پاسخنامه سوالات داخل متن ۱-۶۶

سوالات پایانی درس ۴ ۶-۶۶

نمونه سؤالات دی ماه ۱۴۰۲ ۹-۶۶

۱

الدَّرْسُ الْأَوَّلُ

الْمَسْجِدُ الْجَامِعُ فِي مَدِينَةِ دِلْهِ فِي الْهِنْدِ.

﴿...أَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا﴾

يُونُس: ١٠٥

با یکتاپرستی به دین روی آور.

صرف فعل أَقِم: أَقَامَ يُقِيمُ أَقِمَ إِقَامَةً.

الدَّرْسُ الْأَوَّلُ

الدِّينُ وَالتَّدِينُ

کتابخانه

۷- اِنْتَخِبِ الصَّحِيحَ فِي التَّرْجَمَةِ:

ازدادت هذه الخرافات في اديان الناس على مرّ العصور. (فررد ۹۹)

- ۱- این خرافات در دین مردم در زمان‌های مختلف زیاد می‌شود.
- ۲- این خرافات در دین‌های مردم در گذر زمان افزایش یافت.

... اَقِمَّ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا ۖ يُونُسَ: ۱۰۵

با یکتاپرستی به دین روی بیاور.

۶- عَيْنِ الصَّحِيحِ لِلْفَرَاغِ: (مررد ۱۴۰۳)

لايترك الله الإنسان (سدى - هونا)

التَّادِينُ فِطْرِيٌّ فِي الْإِنْسَانِ. وَ التَّارِيخُ يَقُولُ لَنَا:

دینداری در انسان فطری است و تاریخ به ما می‌گوید:

لَا شَعْبَ مِنْ شُعُوبِ الْأَرْضِ إِلَّا وَ كَانَ لَهُ دِينٌ وَ طَرِيقَةٌ لِلْعِبَادَةِ.

هیچ ملتی از ملت‌های زمین نیست جز اینکه دین و روشی برای عبادت کردن داشته باشند.

فَالْآثَارُ الْقَدِيمَةُ الَّتِي اكْتَشَفَهَا الْإِنْسَانُ، وَ الْحَضَارَاتُ الَّتِي عَرَفَهَا مِنْ خِلَالِ

الْكِتَابَاتِ وَ النَّقُوشِ وَ الرُّسُومِ وَ التَّمَاثِيلِ، تُؤَكِّدُ اهْتِمَامَ الْإِنْسَانِ بِالْدِّينِ وَ تَدُلُّ

نوشته‌ها و نگاره‌ها و نقاشی‌ها و مجسمه‌ها شناخته است بر توجه انسان به دین تاکید دارد و دلالت

عَلَى أَنَّهُ فِطْرِيٌّ فِي وُجُودِهِ؛ وَلَكِنَّ عِبَادَاتِهِ وَ شَعَائِرَهُ كَانَتْ خُرَافِيَّةً؛ مِثْلُ تَعَدُّدِ

بر این دارد که آن (دینداری) در وجودش فطری است ولی عبادت‌ها و مراسم او خرافی بود مانند چندخدایی (تعدد خدایان)

الْإِلَهِةِ وَ تَقْدِيمِ الْقَرَابِينَ لَهَا لِكَسْبِ رِضَاهَا وَ تَجَنُّبِ شَرِّهَا. وَ ازدادت هذه

تقديم کردن قربانی‌ها برایشان جهت کسب رضایتشان و دوری از شریشان و این

الْخُرَافَاتُ فِي أَدْيَانِ النَّاسِ عَلَى مَرِّ الْعُصُورِ. وَلَكِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى لَمْ يَتْرِكْ

خرافه‌ها در دین‌های مردم در گذر زمان افزایش یافته است ولی خداوند تبارک و تعالی مردم را به این حالت ترک نکرده است پس در کتاب بزرگوارش فرموده است:

أَيَحْسَبُ الْإِنْسَانُ أَنْ يُتْرَكَ سُدًى ۚ

آیا انسان می‌پندارد که بیهوده رها می‌شود؟

آیا انسان می‌پندارد که بیهوده رها می‌شود؟

آیا انسان می‌پندارد که بیهوده رها می‌شود؟

آیا انسان می‌پندارد که بیهوده رها می‌شود؟

آیا انسان می‌پندارد که بیهوده رها می‌شود؟

آیا انسان می‌پندارد که بیهوده رها می‌شود؟

آیا انسان می‌پندارد که بیهوده رها می‌شود؟

آیا انسان می‌پندارد که بیهوده رها می‌شود؟

آیا انسان می‌پندارد که بیهوده رها می‌شود؟

آیا انسان می‌پندارد که بیهوده رها می‌شود؟

آیا انسان می‌پندارد که بیهوده رها می‌شود؟

آیا انسان می‌پندارد که بیهوده رها می‌شود؟

آیا انسان می‌پندارد که بیهوده رها می‌شود؟

آیا انسان می‌پندارد که بیهوده رها می‌شود؟

آیا انسان می‌پندارد که بیهوده رها می‌شود؟

آیا انسان می‌پندارد که بیهوده رها می‌شود؟

آیا انسان می‌پندارد که بیهوده رها می‌شود؟

آیا انسان می‌پندارد که بیهوده رها می‌شود؟

آیا انسان می‌پندارد که بیهوده رها می‌شود؟

آیا انسان می‌پندارد که بیهوده رها می‌شود؟

آیا انسان می‌پندارد که بیهوده رها می‌شود؟

آیا انسان می‌پندارد که بیهوده رها می‌شود؟

آیا انسان می‌پندارد که بیهوده رها می‌شود؟

آیا انسان می‌پندارد که بیهوده رها می‌شود؟

آیا انسان می‌پندارد که بیهوده رها می‌شود؟

آیا انسان می‌پندارد که بیهوده رها می‌شود؟

۴- اِنْخَبَثْ عَنِ الْأَسْمِ التَّفْضِيلِ:
علی ابراهیم القاسم علی کتب أصغر الأضنام.

۳- اِنْخَبَثْ الْفِعْلَ الْمُنَاسِبَ لِلْفَرَاغِ:
الآثار القديمة..... اهتمام الإنسان بالدين. (تؤكد يؤكدون، تؤكد) (فررد ۱۴۰۲)

۸- اقْرَأِ النَّصَّ التَّالِيَّ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ التَّالِيَةِ: (دی ۷۹)
الآثار القديمة اكتشفها الإنسان تؤكد اهتمام الإنسان بالدين ويدل على أنه فطري في وجوده.

الف - من اكتشف الآثار القديمة ؟
ب - ماذا تؤكد الآثار القديمة ؟

۱- ترجم العبارات إلى الفارسية:

الف- الحضارات القديمة تؤكد اهتمام الإنسان بالدين. (فررد ۹۸)

ب- أَيْحَسَبُ الْإِنْسَانُ أَنْ يُتْرَكَ سُدًى. (فررد ۹۹ - شهر يور ۹۹ - شهر يور ۱۴۰۰)

ج- وَ أَقِمَّ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا. (فررد ۱۴۰۰)

د- الْآثَارُ الْقَدِيمَةُ تُؤَكِّدُ اهْتِمَامَ الْإِنْسَانِ بِالْدِّينِ. (شهر يور ۱۴۰۰)

ه- ازدادت هذه الخرافات في اديان الناس على مرّ العصور. (دی ۱۴۰۰)

و- الْكِتَابَاتِ وَ النَّقُوشِ تُدَلُّ عَلَى أَنَّ الدِّينَ فِطْرِيٌّ فِي وُجُودِ الْإِنْسَانِ. (دی ۱۴۰۰)

ح- لاختارة آلا وفيها شعائر دينية. (فررد ۳۰۳)

ط - كان الانسان يعرف الحضارات من خلال الكتابات والنقوش. (مررد ۳۰۳)

۹- عَيْنِ الصَّحِيحِ فِي التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ وَ الْفِعْلِ الْإِعْرَابِيِّ:

ازدادت الخرافات في اديان الناس على مرّ العصور. (دی ۹۸)

الف) ازدادت:

۱- فعل ماضٍ، مفعولٌ، مبتدأ

۲- فعل ماضٍ - مفعولٌ، معلوم / فعل

ب) الفُضُور:

۱- اسم، جمع التَّكْسِيرِ، مفعولٌ بـ أَل / مضاف اليه

۲- اسم، مفعولٌ، مذكورٌ، معرفٌ بـ أَل / مفعول

۵- عَيْنِ الْمَحَلِّ الْإِعْرَابِيِّ لِلْكَلِمَاتِ الَّتِي تَحْتَمِلُ خَطَأً:

الف- تؤكد الآثار القديمة اهتمام الإنسان بالدين. (دی ۹۷)

ب- الآثار القديمة تؤكد اهتمام الإنسان بالدين. (فررد ۱۴۰۰)

ج- الهدف من تقديم القرايين للآثار القديمة تجنّب شرّ. (فررد ۱۴۰۰)

شاهدوا أضنامهم مكسرة، شهر ۱۳۰۰

ابحث عن الأسماء التالية في الخلل: (اسم الفاعل، اسم المفعول، اسم التفضيل، اسم المبالغة و اسم المكان)

- ۱) اسم - مفرد - مذکر - مذكّر - نكرة / مضاف اليه
- ۲) اسم - مفرد - مذکر - اسم مكن / مجرور بحرف جر
- ۱) فعل ماض - معلوم / خبر
- ۲) فعل أمر - معلوم / فاعل
- ۱) فعل ماض - معلوم / خبر
- ۲) فعل أمر - معلوم / فاعل
- ۱) فعل ماض - معلوم / خبر
- ۲) فعل أمر - معلوم / فاعل
- ۱) فعل ماض - معلوم / خبر
- ۲) فعل أمر - معلوم / فاعل

۶- عین الصّحیح فی التحلیل الصرفی و المحلّ الإعرابی:

۱- ترجم العبارات إلى الفارسیّة:

- الف - قالوا حرّقوه و أنصروا آلهمکم. (دی ۹۷ - شهریور ۹۹ - فرورد ۱۴۰۰)
- ب - ثمّ علّق الفأس علی کتفه و ترک المعبّد. (فرورد ۹۸)
- ج - حاول أن ینقذ قومه من عبادة الأصنام. (شهریور ۹۸ - فرورد ۱۴۰۰)
- د - کسر إبراهيم جميع الأصنام فی المعبّد إلا الصنم الکبیر. (دی ۹۸)
- ه - بدأ القوم یتهامون: إن الصنم لا یتکلّم. یقصد إبراهيم الاستهزاء بأصنامنا. (دی ۹۹)
- و - [أأنت فعلت هذا بآلهتنا یا إبراهيم]. (فرورد ۱۴۰۰ - دی ۱۴۰۰)
- ز - فی أحد الأعیاد لما خرج قومه من مدينتهم، بقى إبراهيم وحيداً. (شهریور ۱۴۰۰)
- ح - قد حدّثنا القرآن الكريم عن سيرة الأنبياء (ع). (دی ۱۴۰۰)
- ط - أحضروا إبراهيم (ع) فقدّوه فی النار، ثمّ أنقذه الله منها. (شهریور ۱۴۰۰)
- ی - لقا شاهد الناس أضنامهم المكسرة أحضروا إبراهيم للمحاكمة. (شهریور ۱۴۰۲)
- ک - علّق إبراهيم (ع) الفأس علی کتف الصنم. (فرورد ۱۴۰۳)

۳- کمل الفراغات فی الترجمة الفارسیّة:

افانوا حرّقوه و أنصروا آلهمکم. گفتند او را و خدایان را

وقد حدّثنا القرآن الكريم عن سيرة الأنبياء و صرايحهم مع أقوامهم الكافرين

و لندکر مثلاً إبراهيم الخلیل الذي حاول أن ینقذ قومه من عبادة الأصنام.

ففي أحد الأعیاد لما خرج قومه من مدينتهم، بقى إبراهيم وحيداً، فحمل فأساً، و کسر جميع الأصنام فی المعبّد إلا الصنم الکبیر، ثمّ علّق الفأس علی کتفه و ترک المعبّد.

و لما رجّع الناس، شاهدوا أضنامهم مکسرة و ظنّوا أنّ إبراهيم هو الفاعل، و هنگامی که مردم برگشتند بت هایشان را شکسته شده دیدند و گمان کردند که ابراهیم (ع) انجام دهنده است.

فأحضروه للمحاكمة و سألوه: پس او را برای محاکمه احضار کردند از او پرسیدند:

«... أنت فعلت هذا بآلهتنا یا إبراهيم» الأنبياء: ۶۲

فأجابهم: لم تسألونني؟! سألوهم الصنم الکبیر.

بدأ القوم یتهامون: «إن الصنم لا یتکلّم؛ إنما یقصد إبراهيم الاستهزاء بأصنامنا».

و هنا «قالوا حرّقوه و أنصروا آلهمکم» الأنبياء: ۶۸

فقدّوه فی النار، فأنقذه الله منها. پس او را در آتش انداختند سپس خداوند او را از آن (آتش) نجات داد.

الْمُعْجَم

مُضَرَّ: حاضر شر
أَمَضَر: حاضر كدر

برأ + مضارع؛
شروع به ... کرد

۵- عَيْنِ الْمُحَلِّ الإِعْرَابِيَّ للكلمات الَّتِي تَحْتَهَا خَطٌّ:
- عَلَّقَ إِبْرَاهِيمُ الْفَأْسَ عَلَى كَيْفِ أَصْغَرَ الْأَصْنَامِ.

۴- اكتب جمع الكلمة الَّتِي تَحْتَهَا خَطٌّ: (رى ۸۹)
- عَلَّقَ الْفَأْسَ عَلَى كَيْفِ الصَّنَمِ.

۳- عَيْنِ الكلمة العربية فى المعنى:
۲. الف (فأساً ب) أميس ج) غداً د) اليوم هـ) الآن (شوربور ۱۳۰۲)

أَحْضَرَ: آورد، حاضر کرد الْأَصْنَام: بتها «مفرد: الصنم» أَقِمَّ وَجْهَكَ: روى بياور (ماضى: أقام/ مضارع: يُقيم) بَدَّؤُوا يَتَهَامَسُونَ: شروع	حَرَقَ: سوزاند الْحَنِيف: يكتاپرست ≠ المَشرِك السُّدَى: ييهوده و پوچ = الْعَبْثُ السَّيْرَة: روش و كردار، سرگذشت	الْقَرَابِين: قربانىها «مفرد: القربان» الْكَيْف، الْكَيْف: شانه «جمع: الأكتاف» كَسَرَ: شكست النَّقُوش: كنده كارىها، نگارهها
به پچ پچ کردند (ماضى: تَهَامَسَ / مضارع: يَتَهَامَسُ) الْتَجَنَّب: دورى کردن = الإِبتِتاب (ماضى: تَجَنَّبَ / مضارع: يَتَجَنَّبُ)	الشَّعَائِر: مراسم الصَّرَاع: كشمکش = النِّزَاع ≠ السَّلَم عَلَّقَ: آویخت الْفَأْس: تبر «جمع: الفؤوس»	«مفرد: النَّقْش»

عَيْنِ الصَّحِيحِ وَالْخَطَا حَسَبَ نَصِّ الدَّرْسِ.

۷- عَيْنِ الصَّحِيحِ وَالْخَطَا حَسَبَ الْحَقِيقَةِ وَالْوَاقِعِ:
لَمْ يَكُنْ لِبَعْضِ الشُّعُوبِ دِينٌ أَوْ طَرِيقَةٌ لِلْعِبَادَةِ. (رى ۱۳۰۰)

- ۱- كَانَ الْهَدَفُ مِنْ تَقْدِيمِ الْقَرَابِينِ لِلْإِلَهَةِ، كَسَبَ رِضَاهَا وَ تَجَنَّبَ شَرَّهَا.
هدف از پیشکش کردن قربانیها بخدایان، کسب رضایتشان و دوری از شر آنهاست.
- ۲- عَلَّقَ إِبْرَاهِيمُ الْفَأْسَ عَلَى كَيْفِ أَصْغَرَ الْأَصْنَامِ.
ابراهیم (ع) تبر را بر دوش کوچکترین بتها آویخت.
- ۳- لَمْ يَكُنْ لِبَعْضِ الشُّعُوبِ دِينٌ أَوْ طَرِيقَةٌ لِلْعِبَادَةِ.
بعضی از ملت‌ها دین یا روشی برای عبادت نداشتند.
- ۴- الْآثَارُ الْقَدِيمَةُ تُؤَكِّدُ اهْتِمَامَ الْإِنْسَانِ بِالْدِّينِ.
آثار قدیمی بر توجه انسان به دین تأکید می‌کنند.
- ۵- إِنَّ التَّوَدِّينَ فِطْرِيٌّ فِي الْإِنْسَانِ.
همانا دین در انسان فطری است.
- ۶- لَا يَتَرَكُ اللَّهُ الْإِنْسَانَ سُدىً.
خدا انسان را بیهوده ترک نمی‌کند.

- ۱- ترجم الكلمات الَّتِي تَحْتَهَا خَطٌّ:
- الف- عَلَّقَ الْفَأْسَ عَلَى كَيْفِهِ. (رى ۹۷)
- ب- أَنْقَذَ إِبْرَاهِيمُ قَوْمَهُ عَنْ عِبَادَةِ الْأَصْنَامِ. (فردار ۹۸)
- ج- عِبَادَتُهُ وَ شَعَائِرُهُ كَانَتْ خُرَافَةً. (شوربور ۹۸ و فردار ۱۳۰۰ و رى ۱۳۰۰)
- د- أَنْقَذَ اللَّهُ إِبْرَاهِيمَ مِنَ النَّارِ. (رى ۹۸)
- ه- كَسَرَ إِبْرَاهِيمُ جَمِيعَ الْأَصْنَامِ. (شوربور ۹۹)
- و- قَدْ حَدَّثَنَا الْقُرْآنُ الْكَرِيمُ عَنْ سِيرَةِ الْأَنْبِيَاءِ. (شوربور ۱۳۰۰)
- ز- أَقِمَّ وَجْهَكَ لِلدِّينِ خَنِيفًا [فردار ۱۳۰۱]
- ح- قَدْ حَدَّثَنَا الْقُرْآنُ عَنْ صِرَاعِ الْأَنْبِيَاءِ مَعَ الْكَافِرِينَ. (رى ۱۳۰۱)
- ط- أَحْضَرَ الْقَوْمُ إِبْرَاهِيمَ (ع). (فردار ۱۳۰۳)

- ۲- عَيْنِ المترادف و المتضاد:
- ۱- الصَّرَاع السَّلَم (رى ۹۷ و رى ۹۸ و شوربور ۹۹)
 - ۲- الصَّرَاع النِّزَاع (فردار ۹۸ و ۹۹)
 - ۳- النِّزَاع السَّلَم (شوربور ۱۳۰۰)
 - ۴- الحَنِيفِ الْمُؤَخَّد (رى ۹۸ و شوربور ۹۹)

۳- عَيْنِ الكلمة العربية فى المعنى:
الف) النُقُوش
ب) الرسوم ج) الكتابات د) الأرقام
(شوربور ۱۳۰۰)

۶- عَيْنِ الْكَلِمَةِ الصَّحِيحَةِ لِلْعِبْرَةِ:
..... يَنْزِكُ الْبَاطِلَ وَلَمْ تَمِيلْ وَ يَرْغَبُ فِي دِينِ الْحَقِّ. (الحَنِيف - المَهْنَدُس) (فردار ۱۳۰۲)

معاني الحروف المشبهة بالفعل و لا النافية للجنس

۱- الحروف المشبهة بالفعل

با کارکردها و معانی دقیق حروف پرکاربرد «إِنَّ، أَنْ، كَأَنَّ، لَكِنَّ، لَيْتَ، لَعَلَّ» آشنا شوید:

■ **إِنَّ:** جمله پس از خود را تأکید می‌کند و به معنای «قطعاً، همانا، به درستی که، بی‌گمان»

دقت کنید إِنَّ کل جمله بعد از خود را تأکید می‌کند پس در ترجمه باید ادرات تأکید در ابتدای جمله بیاید.

است؛ مثال:

مراقب باشید «إِنَّ» را با اَنْ اشتباه نگیرید. «إِنَّ» از ادرات شرط بوده و بر سر فعل می‌آید. إِنَّ تدرّس تنبیخ اگر درس بفوانی موفق می‌شوی

﴿... إِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ﴾ التّوْبَة: ۱۲۰

بی‌گمان خدا پاداش نیکوکاران را تباہ نمی‌کند.

«إِنَّمَا» حرف مشبهة بالفعل نیست و برای هصر و اختصاص می‌آید و «تنها / فقط» ترجمه می‌شود إِنَّمَا النَّاسُ لِأُمِّ و لِأَبِ مردم فقط از یک مادر و پدرند.

■ **أَنْ:** به معنای «که» است و دو جمله را به هم پیوند می‌دهد؛ مثال:

مراقب باشید «أَنْ» را با اَنْ اشتباه نگیرید. «أَنْ» بر سر فعل می‌آید و آن را مضارع التزامی ترجمه می‌کنیم. اَنْ يَزْهَبَ: که برود.

﴿... قَالَ أَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ﴾ الْبَقَرَة: ۲۵۹

گفت می‌دانم که خدا بر هر چیزی تواناست.

معمولاً «لَإِنَّ» به معنای «زیرا، برای اینکه» است؛ مثال:

پرسش: لماذا ما سافرت بالطائرة؟ پاسخ: لِأَنَّ بِطَاقَةَ الطَّائِرَةِ غَالِيَةً.

■ **كَأَنَّ:** به معنای «گوی» و «مانند» است؛ مثال:

﴿كَأَنَّهُنَّ الْيَاقُوتُ وَالْمَرْجَانُ﴾ الرَّحْمَن: ۵۸

آنان مانند یاقوت و مرجان‌اند.

نکته

در بعضی از جملات، ممکن است «إِنَّ» ترجمه نشود، اما اگر از شما ترجمه خواستند حتماً «إِنَّ» را ترجمه کنید.

مراقب باش «كان» را با «كَأَنَّ» اشتباه نگیری در صورتی که حرکت و تشدید نون در «كَأَنَّ» نباید. بهترین راه تشخیص این دو «همزه» روی الف است.

۱- تَرْجَمَ الْعِبَارَاتِ إِلَى الْفَارْسِيَّةِ:

الف- [وَ يَقُولُ الْكَافِرُ يَا لَيْتَنِي كُنْتُ تُرَابًا.] (شعبان ۹۸)

ب- كَانَ إِِرْضَاءَ جَمِيعِ النَّاسِ غَايَةً لَا تُدْرَكُ. (فردار ۳۰۳)

كَانَ إِِرْضَاءَ جَمِيعِ النَّاسِ غَايَةً لَا تُدْرَكُ. ^{مضاف الیه} ^{مضاف الیه} ^{مصدر باب افعال}

فعل مجهول است به دو گونه می توان معنا کرد ۱- به دست آورده نمی شود.

۲- به دست نمی آید.

گویي خشنود ساختن همه مردم، هدفی است که به دست آورده نمی شود.

■ **لَكِنَّ**: به معنای «ولی» و برای کامل کردن پیام و بر طرف کردن ابهام جمله قبل از خودش

است؛ مثال: این لام حرف جر نیست بلکه برای تاکید است و معمولاً تریمه نمی شود.

﴿... إِنَّ اللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ﴾ (البقرة: ۲۴۳)

بی گمان خدا دارای بخشش بر مردم است، ولی بیشتر مردم سپاسگزاری نمی کنند.

«لَكِنَّ» اگر با ساکن نون بیاید (لکن) دیگر حرف مشبوه بالفعل نیست.

ممکن است «لَكِنَّ» حاصل ترکیب «لِ + كُنْ» «به معنای برای شما» در این صورت حرف مشبوه بالفعل نیست. مانند: اشتریت لکن الفواکه برای شما میوه هایی خریدم.

■ **لَيْتَ**: به معنای «کاش» و بیانگر آرزوست و به صورت «یا لیت» هم به کار می رود؛ مثال:

﴿وَيَقُولُ الْكَافِرُ يَا لَيْتَنِي كُنْتُ تُرَابًا﴾ (النبا: ۴۰)

و کافر می گوید: ای کاش من خاک بودم!

به تفاوت کاربردی لیت و لعن دقت کنید.

لعن: ما تریو وقوعه (پیزی که امید به وقوعش داریم).

لیت: ما لانریو وقوعه (پیزی که امیدی به وقوعش نداریم).

■ **لَعَلَّ**: یعنی «شاید» و «امید است»؛ مثال:

﴿إِنَّا جَعَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ﴾ (الزحرف: ۳)

بی گمان ما قرآن را به زبان عربی قرار دادیم امید است شما خردورزی کنید.

تریمه صحیح تر آن، چنین است: بی گمان ما آن را قرآنی عربی قرار داریم. امید است شما خردورزی کنید.

۲- تَمَلَّ الْقُرْآنَاتِ فِي التَّرْجَمَةِ الْفَارْسِيَّةِ:

الف- [وَ يَقُولُ الْكَافِرُ يَا لَيْتَنِي كُنْتُ تُرَابًا.] (ری ۹۷ و شعبان ۱۳۰۲)
کافر می گوید: من بودم.

ب- كَانَ إِِرْضَاءَ جَمِيعِ النَّاسِ غَايَةً لَا تُدْرَكُ. (فردار ۹۸)
خشنود ساختن همه مردم هدفی است که

حَسْبُكَ الْقُرْآنُ

لیت+اسم یا ضمیر + فعل ماضی = ماضی استمراری یا بعید
 لَيْتَ الطَّالِبُ أَزْرَكَ قِيَمَةَ الْوَقْتِ : ای کاش دانش‌آموز ارزش وقت را می‌دانست / دانسته بود.
 لیت / لعل + فعل مضارع ظ = مضارع التزامی
 لَيْتَ الطَّالِبُ + اسم یا ضمیر يَزْرِكُ قِيَمَةَ الْوَقْتِ : ای کاش دانش‌آموز ارزش وقت را بداند.

■ **تذکر مهم:** در ترجمه صحیح باید به سیاق عبارت (بافت سخن) توجه کرد.

ترجمه، هنر و علم است و باید ذوق و سلیقه مترجم همراه توانمندی‌های زبانی مانند شناخت ویژگی‌های زبان مبدأ و مقصد باشد.

اخْتَبِرْ نَفْسَكَ (۱): تَرْجِمْ هَاتَيْنِ الْآيَتَيْنِ الْكَرِيمَتَيْنِ.

۲- ترجم العبارت إلى الفارسية:

۱- فَهَذَا يَوْمُ الْبُعْثِ وَلَكِنَّكُمْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ. (دی ۹۹)

۱- ترجم الکلمات الّتی تحتها خط:

۱- کَانَتْهُمْ بُنْيَانٌ مَرْصُوصٌ. (دی ۹۷ - شهریور ۹۹)

۱- ﴿فَهَذَا يَوْمُ الْبُعْثِ﴾ مبتدا ^{از هروف مشبهة بالفعل} وَلَكِنَّكُمْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿الرُّومُ: ۵۶﴾ ^{از افعال ناقصة}

اسم بدون ال بعد از اسم اشاره معمولاً نقش فبر دارد.
 پس این روز رستاخیز است. ولی شما نمی‌دانستید.

۲- ﴿إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الَّذِينَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِهِ صَفًّا كَانَتْهُمْ بُنْيَانٌ مَرْصُوصٌ﴾ ^{باب مفاعلة} ^{باب افعال مفعول} ^{ال (مربوط به درس ۲)} ^{اسم مفعول از ثلاثی مبرر} ^{الْصَّفَّ: ۴}

بی‌گمان خداوند کسانی را که در راه او صف در صف می‌جنگند، دوست می‌دارد؛ آنها مانند ساختمان‌های استوار هستند.

نکته
 قَتَلَ: کشت قَاتِلٌ: کُتِلَ

۲- لَا النَّافِيَةُ لِلْجِنْسِ

تاکنون با سه معنای حرف «لا» آشنا شده‌اید:

۱- لا به معنای «نه» در پاسخ به «هَلْ» و «أَ» مانند أَأَنْتَ مِنْ بُجُنُودٍ؟ لا، أَنَا مِنْ بَيْرَجَنْد.

۲- لای نفی مضارع مانند لا يَذْهَبُ: نمی‌رود.

۳- لای نفی مانند لا تَذْهَبُ: نرو.

تفاوت لای نفی مضارع و لای نفی پیست؟
 لای نفی آفر فعل را تغییر می‌دهد (می‌زند)
 لای نفی تغییر نمی‌دهد

و به معنای «نباید» بر سر فعل مضارع اول و سوم شخص؛ مانند لا يَذْهَبُ: نباید برود.

متکلم‌ها غایب‌ها

۳- اِنْتِخِبِ الصَّحِيحَ فِي التَّرْجُمَةِ:

الف) يَالَيْتَنِي أَذْهَبُ مَرَّةً أُخْرَى. (إِلَى الْحَجِّ) (دی ۱۴۰۰)

۱- کاش یک بار دیگر به حج بروم. ۲- کاش بار دوم به حج رفته بودم.

ب) يَالَيْتَنِي أَذْهَبُ مَرَّةً أُخْرَى. (فِرْدَوْس) (۱۴۰۲)

۱- ای کاش بار دیگر می‌رفتم. ۲- ای کاش بار دیگر بروم.

نکته خفن

در این ساختار (حتى / أن + لا + مضارع) - لا حتا لای نفی مضارع است.
 أَفَعَلِمَ أَنْ لَا تَرْجِعَ: می‌دانم که بر نمی‌گردد.

فعل مضارع با ترجمه لای نفی:

۱- در غایب و متکلم: نباید + مضارع التزامی لا تَشْرِبُ: نباید بنوشیم
 ۲- در مخاطب‌ها: امر منفی لا تَشْرِبُ: ننوش

۱- اَلْبُعْثُ: رستاخیز

۲- اَلْبُنْيَانُ الْمَرْصُوصُ: ساختمان استوار

۱- ترجم‌الکلمة التي تحته خط:

لا سوء أسوأ من الكذب. (شهریور ۱۴۰۲)

در این درس با معنای دیگری برای لا آشنا می‌شوید.

معنای چهارم «هیچ ... نیست» می‌باشد و **لای نفی جنس** نامیده و بر سر «اسم» وارد می‌شود؛ مثال:

﴿... لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا...﴾ ^{مفعول} البقرة: ۳۲

«عَلَّمَ» چون باب تفعیل است اثرگذار (متعری) بوده و به معنای یاد دادن است. جز آنچه به ما آموخته‌ای، هیچ دانشی نداریم. (برای ما نیست)

لَا كُنْزَ أَغْنِي مِنَ الْقَنَاعَةِ. أمير المؤمنين علي عليه السلام

هیچ گنجی بی‌نیازکننده‌تر از قناعت نیست.

اخْتَبِرْ نَفْسَكَ (۲): تَرْجِمْ هَذِهِ الْأَحَادِيثَ حَسَبَ قَوَاعِدِ الدَّرْسِ.

نکته

«لا» در تمام این تمرین لای نفی جنس است.

۱- لَا خَيْرَ فِي قَوْلٍ إِلَّا مَعَ الْفَعْلِ. رَسُولُ اللَّهِ ﷺ

مضاف الیه

هیچ خیری در سخن گفتن نیست مگر اینکه همراه با عمل باشد.

۲- لَا جِهَادَ كَجِهَادِ النَّفْسِ. أمير المؤمنين علي عليه السلام

فارو مجرور

هیچ پیکاری همچون پیکار با نفس نیست.

۳- لَا لِبَاسٍ أَجْمَلُ مِنَ الْعَافِيَةِ. أمير المؤمنين علي عليه السلام

اسم تفضیل

هیچ جامه‌ای زیباتر از تندرستی نیست.

۴- لَا فَقْرَ كَالْجَهْلِ وَلَا مِيرَاثَ كَالْأَدَبِ. أمير المؤمنين علي عليه السلام

فارو مجرور

فارو مجرور

هیچ فقری همچون نادانی و هیچ میراثی مانند ادب نیست.

۵- لَا سُوءَ أَسْوَأَ مِنَ الْكُذْبِ. أمير المؤمنين علي عليه السلام

اسم تفضیل

هیچ بدی بدتر از دروغگویی نیست.

۳- اِنْتِخِبِ الصَّحِيحَ فِي التَّرْجَمَةِ:

[لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا ...]

(۱) جز آنچه به ما آموخته‌ای، هیچ دانشی نداریم.

(۲) هیچ دانشی جز آنچه آموخته بودیم، نداشتیم. (شهریور ۱۴۰۲)

۵- اِنْتِخِبْ عَنْ اسْمِ التَّفْصِيلِ

لا كُنْزَ أَغْنِي مِنَ الْقَنَاعَةِ. (شهریور ۱۴۰۲)

۲- تَرْجِمِ الْعِبَارَاتِ إِلَى الْفَارْسِيَّةِ:

الف - [لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا] (فردا ۹۸)

ب- لَا يَبَاسَ أَجْمَلُ مِنَ الْعَافِيَةِ. (دی ۹۸)

ج- لَا خَيْرَ فِي قَوْلٍ إِلَّا مَعَ الْعَمَلِ. (شهریور ۹۹ و دی ۱۳۰۱)

۴- كَمِّلِ الْفَرَاقَاتِ فِي التَّرْجَمَةِ الْفَارْسِيَّةِ

لَا كُنْزَ أَغْنِي مِنَ الْقَنَاعَةِ. (دی ۹۷)

..... گنجی از قناعت نیست.

اِخْتَبِرْ نَفْسَكَ (۳): اِمْلَأِ الْفَرَاغَ فِي مَا يَلِي، ثُمَّ عَيِّنْ نَوْعَ «لَا» فِيهِ.

۱- ﴿وَلَا تَسُبُّوا الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ فَيَسُبُّوا اللَّهَ...﴾ (الأنعام: ۱۰۸)

فعل ثلاثي مجرد از ریشه (سبب) است مفعول
و کسانی را که به جای خدا فرا می خوانند، دشنام ندهید زیرا که به خدا دشنام دهند.

۲- ﴿وَلَا يَخْزُنْكَ قَوْلُهُمْ إِنَّ الْعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا...﴾ (یونس: ۶۵)

نکته: دقت کنید که در این عبارت «قول» فاعل است و «ل» مفعول، پس اگر بگوییم «از گفتارشان ناراحت نشو» غلط است. گفتارشان نباید تو را ناراحت کند؛ زیرا ارجمندی همه از آن خداست.

۳- ﴿... هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ...﴾ (الزمر: ۹)

این فعل از باب افتعال است نه استفعال فاعل
آیا کسانی که می دانند و کسانی که نمی دانند برابر هستند؟

۴- ﴿... رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ...﴾ (البقرة: ۲۸۶)

[ای] پروردگار ما، آنچه را هیچ توانی نسبت به آن نداریم بر ما تحمیل نکن.

۵- ﴿لَا يَرْحَمُ اللَّهُ مَنْ لَا يَرْحَمُ النَّاسَ...﴾ (رسول الله ﷺ)

خدا رحم نمی کند به کسی که به مردم رحم نمی کند.

الف - اَوْ لَا يَخْزُنْكَ قَوْلُهُمْ إِنَّ الْعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا [شهریور ۹۸]
ب - رَبَّنَا وَلَا تُحَمِّلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ. (دی ۹۸)
پروردگارا آنچه توانش را بر ما
و گفتارشان نباید تو را ؛ زیرا ارجمندی همه از آن خداست.

۴- عَيْنِ الْمَحَلِّ الْإِعْرَابِيِّ لِلْكَلِمَاتِ الَّتِي تَحْتِهَا خَطٌّ:
لَا يَزْكُمُ اللَّهُ مَنْ لَا يَزْكُمُ النَّاسَ. (شهریور ۹۹ - دی ۹۹)

۱- اَرْبَنَّا وَلَا تُحَمِّلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا ... [شهریور ۱۳۰۴]

۲- اِنتْخِبِ الصَّحِيحَ فِي التَّرْجُمَةِ:

الف) [وَلَا يَخْزُنْكَ قَوْلُهُمْ] (دی ۹۸)

۱- گفتارشان تو را اندوهگین نمی سازد. ۲- نباید گفتارشان تو را اندوهگین سازد.

ب) وَلَا يَخْزُنْكَ قَوْلُهُمْ إِنَّ الْعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا. (شهریور ۹۹)

۱- و گفتارشان نباید تو را ناراحت کند؛ زیرا ارجمندی همه از آن خداست.

۲- و گفتارشان تو را ناراحت نکرده است؛ زیرا ارجمندی همه از آن خداست. (شهریور ۱۳۰۴)

۱- ما يلي: آنچه می آید ۲- حَمَلٌ : تحمیل کرد

۴- عَيْنُ الصَّحِيحِ لِلْفَرَاغِ:

الف - التَّارِكُ لِلْبَاطِلِ وَ الْمُتَمَائِلُ إِلَى الدِّينِ الْحَقِّ. (دی ۹۷ - شهریور ۱۴۰۰)
ب - تَمَثَّلُ مِنْ حَجَرٍ أَوْ خَشَبٍ أَوْ حَدِيدٍ يُعْبَدُ مِنْ دُونِ اللَّهِ. (دی ۹۸ - دی ۱۴۰۰)

الْتِمَارِينَ

الْتِمَرِينَ الْأَوَّلُ: أَيُّ كَلِمَةٍ مِنْ كَلِمَاتِ مُعْجَمِ الدَّرْسِ تُنَاسِبُ التَّوْضِيحَاتِ التَّالِيَةَ؟

«سَنَ» چون جزو اعضای زوج بدن است مؤنث می باشد به همین جهت صفت آن مؤنث آمده است.

۱- آلهُ ذَاتُ يَدٍ مِنَ الْخَشَبِ وَ سِنٌّ عَرِيضَةٌ مِنَ الْحَدِيدِ يُقَطَّعُ بِهَا: الفأس

ابزاری دارای دسته ای از چوب و دندانه ای عریض از آهن که با آن بُریده می شود = تبر

۲- تَمَثَّلُ مِنْ حَجَرٍ أَوْ خَشَبٍ أَوْ حَدِيدٍ يُعْبَدُ مِنْ دُونِ اللَّهِ: الصنم

تندیس از سنگ یا چوب یا آهن که به جای خدا پرستیده می شود = بت

۳- عُضْوٌ مِنْ أَعْضَاءِ الْجِسْمِ يَقَعُ أَعْلَى الْجِدْعِ: الكتف

عضوی از اعضای بدن که [در] بالاترین قسمت تنه قرار می گیرد = شانه

۴- التَّارِكُ لِلْبَاطِلِ وَ الْمُتَمَائِلُ إِلَى الدِّينِ الْحَقِّ: الضئيف

ترک کننده باطل و گرونده (مُتَمَائِل) به دین حق = یکتاپرست

۵- إِنَّهُمْ بَدَّوْا يَتَكَلَّمُونَ بِكَلَامٍ خَفِيِّ: بَرَّوْا يَتَهَامَسُونَ

انها شروع به سخن گفتن با کلامی پنهان کردند = شروع کردند به پیچ کردن

۱- عَيْنُ الْمُتَضَادِّ لِكَلِمَةِ «أَسْفَلَ» فِي الْجُمْلَةِ التَّالِيَةِ:
الْكُتِفُ مِنْ أَعْضَاءِ الْجِسْمِ يَقَعُ أَعْلَى الْجِدْعِ. (فردار ۱۳۰۲)

۵- عَيْنُ الصَّحِيحِ وَ الْخَطَأُ حَسَبِ الْحَقِيقَةِ وَ الْوَاقِعِ:
الصَّنَمُ تَمَثَّلُ مِنْ حَجَرٍ أَوْ خَشَبٍ يُعْبَدُ مِنْ دُونِ اللَّهِ. (دی ۹۹)

الْتِمَرِينَ الثَّانِي: تَرْجِمِ الْعِبَارَاتِ التَّالِيَةَ، ثُمَّ عَيِّنِ الْحَرْفَ الْمُسَبَّهَ بِالْفِعْلِ، وَ لَا النَّافِيَةَ لِلْجِنْسِ.

نون و قایه

۱- ﴿قِيلَ ادْخُلِ الْجَنَّةَ﴾ قَالَ يَالَيْتَ قَوْمِي يَعْلَمُونَ بِمَا غَفَرَ لِي رَبِّي وَ جَعَلَنِي

معمولاً: «ل» بعراز «غفر» ترمیمه نمی شود. غفرَ لِي: مرا آمرزید

گفته شد: وارد بهشت شو گفت: ای کاش قوم من بدانند که
پُروردگارم [به چه سبب] مرا آمرزیده و از گرامیان قرارم داده است.

۲- ﴿... لَا تَحْزَنْ إِنَّ اللَّهَ مَعَنَا ...﴾ الْتَوْبَةُ: ۴۰

مُتَوَبِّر به حرف جر / اسم مفعول «إِنَّ» بعراز فعل امر توبی معمولاً «زیرا، چه، چون» معنا می شود.
اندوهگین نباش، زیرا خداوند با ما است.

۳- ﴿... لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ...﴾ الصَّافَات: ۳۵

هیچ معبودی جز الله نیست / معبود فقط الله است.

۴- لَا دِينَ لِمَنْ لَا عَهْدَ لَهُ. رَسُولُ اللَّهِ ﷺ

هیچ دینی ندارد کسی که هیچ عهد و پیمانی ندارد.

(یعنی کسی که به عهد و پیمان، پایبند نیست، در حقیقت بی دین است)

۵- إِنَّ مِنَ السُّنَّةِ أَنْ يَخْرُجَ الرَّجُلُ مَعَ ضَيْفِهِ إِلَى بَابِ الدَّارِ. رَسُولُ اللَّهِ ﷺ

مضاف الیه مضاف الیه فاعل

همانا از سنت [پیامبر] است که انسان همراه میهمانش تا در خانه برود (خارج شود).

۳- اِبْحَثْ عَنْ اسْمِ الْمَفْعُولِ فِي الْجُمْلِ:
[غَفَرَ لِي رَبِّي وَ جَعَلَنِي مِنَ الْمُكْرَمِينَ] (فردار ۱۴۰۰)

الف - لا دين لمن لا عهد له. ترجم العبارات إلى الفارسية:

ب- الأصنام تماثيل من الخشب أو الحديد تعبد من دون الله (فردار ۱۳۰۳)

۱- عَيِّنِ الْكَلِمَةَ الْغَرِيبَةَ فِي الْمَعْنَى:

۱- الف (الفم)	ب (الطين)	ج (الرجل)	د (العظم)	(فرادر ۹۸)
۲- الف (الفضة)	ب (الخدید)	ج (الطينة)	د (النحاس)	(دی ۱۳۰۰ / شهریور ۱۳۰۱)
۳- الف (الأعصاب)	ب (الأسنان)	ج (العظام)	د (الأعین)	هـ (الرجال)

الْتَمَرِینُ الثَّالِثُ:

أ. اِقْرَأِ الشَّعْرَ الْمُنْسُوبَ إِلَى الْإِمَامِ عَلِيٍّ، ثُمَّ عَيِّنْ تَرْجَمَةَ الْكَلِمَاتِ الَّتِي تَحْتَهَا خَطٌّ.

«أَئِمَّا» معمولاً بعراز جزء اول بعراز خود ترجمه می‌شود. مردم تنها از یک مادر و یک پدر هستند.

أَيُّهَا الْفَاخِرُ جَهْلًا بِالنَّسَبِ إِنَّمَا النَّاسُ لَأُمٍّ وَلِأَبٍ

ای که نابخردانه، افتخارکننده به دودمان هستی. مردم، تنها از یک مادر و پدر هستند.

هَلْ تَرَاهُمْ خُلِقُوا مِنْ فِضَّةٍ أَمْ حَدِيدٍ أَمْ نُحَاسٍ أَمْ ذَهَبٍ

آیا آنان را می‌بینی (می‌پنداری) که از نقره، آهن، مس یا طلا آفریده شده‌اند؟
بَلْ تَرَاهُمْ خُلِقُوا مِنْ طِينَةٍ هَلْ سَوَىٰ لَحْمٍ وَ عَظْمٍ وَ عَصَبٍ

بلکه آنان را می‌بینی که از تکه گلی آفریده شده‌اند، آیا به جز گوشت و استخوان و پی هستند؟

وَحَيَاءٍ وَ عَفَافٍ وَ أَدَبٍ إِنَّمَا الْفَخْرُ لِعَقْلِ ثَابِتٍ

افتخار تنها به خردی استوار و شرم و پاکدامنی و ادب است.

ب. اسْتَخْرِجْ مِنَ الْأَبْيَاتِ اسْمَ الْفَاعِلِ، وَ الْفِعْلَ الْمَجْهُولَ، وَ الْجَارَّ وَ الْمَجْرُورَ، وَ الصِّفَّةَ وَ

الْمَوْصُوفَ.

اسم فاعل (الفاخر، ثابت)

فعل مجهول (خُلِقُوا)

جارومجرور (بالنسب / لأم / لاب / من فضة / من طينة / لعقل)

الصفة (ثابت)

الموصوف (عقل)

۱- اَلطِّين: گِل ۲- سَوَى: به جز ۳- اَلْعَظْم: استخوان «جمع: الْعِظَام» ۴- اَلْعَصَب: پی

۲- تَرْجِمِ الْعِبَارَاتِ إِلَى الْفَارْسِيَّةِ:

نَحْنُ خُلِقْنَا مِنْ طِينَةٍ فَلَا نَفْتَخِرُ بِنَسَبِنَا. (فرادر ۱۳۰۲)

۳- اِشْتَجِبِ الصَّحِيحَ فِي التَّرْجُمَةِ:

الف - اَتَمَّا الْفَخْرُ لِعَقْلِ ثَابِتٍ. (دی ۹۸)

ب - نِلْ تَرَاهُمْ خُلِقُوا مِنْ طِينَةٍ. (فرادر ۱۳۰۱)

ج - بَلْ تَرَاهُمْ خُلِقُوا مِنْ طِينَةٍ. (فرادر ۱۳۰۱)

د - بَلْ تَرَاهُمْ خُلِقُوا مِنْ طِينَةٍ. (فرادر ۱۳۰۱)

۲- به درستی که افتخار به خردی استوار است.

۲- بلکه آنها را می‌بینی که تکه گلی آفریدند.

۲- بلکه آنها را می‌بینی که تکه گلی آفریدند.

۴- كَمِّلِ الْفُرَاقَاتِ فِي التَّرْجُمَةِ الْفَارْسِيَّةِ:

بَلْ تَرَاهُمْ خُلِقُوا مِنْ طِينَةٍ هَلْ سَوَىٰ لَحْمٍ وَ عَظْمٍ وَ عَصَبٍ. (دی ۹۷)

بلکه آنها را که از گِل آفریده شده‌اند. آیا به جز گوشت و و پی‌اند.

۳- کَمَلِ الْفَرَائِغَ فِي التَّرْجَمَةِ الْفَارْسِيَّةِ:

- لَا تُطْعِمُوا الْمَسَاكِينَ مِمَّا لَا تَأْكُلُونَ. (شهریور ۱۴۰۲)
از آنچه به نیازمندان

الْتَّمِرِينَ الرَّابِعُ: تَرْجِمِ الْأَحَادِيثَ، ثُمَّ عَيِّنِ الْمَطْلُوبَ مِنْكَ.
حدیث‌ها را ترجمه کن سپس آنچه خواسته شده را مشخص کن.

۱- كُلُّ طَعَامٍ لَا يُذَكَّرُ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ، ... لَا بَرَكَهَ فِيهِ. رَسُولُ اللَّهِ ﷺ (الْفِعْلُ الْمَجْهُولُ وَنَوْعُ لَا)
کُلُّ طَعَامٍ لَا يُذَكَّرُ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ، ... لَا بَرَكَهَ فِيهِ. رَسُولُ اللَّهِ ﷺ
هر غذایی که نام خداوند بر آن یاد نشود، هیچ برکتی در آن نیست.

۲- تَرْجِمِ الْعِبَارَاتِ إِلَى الْفَارْسِيَّةِ:
الف- كُلُّ طَعَامٍ لَا يُذَكَّرُ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ لَا بَرَكَهَ فِيهِ. (فروردین ۹۹ - شهریور ۱۴۰۱)
ب- خُذُوا الْحَقَّ مِنْ أَهْلِ الْبَاطِلِ وَلَا تَأْخُذُوا الْبَاطِلَ مِنْ أَهْلِ الْحَقِّ. (شهریور ۹۹)
ج- لَا فَقْرَ أَشَدُّ مِنَ الْجَهْلِ وَلَا عِبَادَةَ مِثْلُ التَّفَكُّرِ. (فروردین ۱۴۰۱)
د- إِنْ تَسُبُّوا النَّاسَ تَكَتَسَبُّوا الْعِدَاوَةَ بَيْنَهُمْ. (شهریور ۱۴۰۲)

۲- لَا تَغْضَبْ، فَإِنَّ الْغَضَبَ مَفْسَدَةٌ! رَسُولُ اللَّهِ ﷺ (نَوْعُ الْفِعْلِ)
«خُنْ» نیز بعراز فعل امر و نهی «زیرا، چه، چون» معنا می‌شود.
خشمگین نشو، زیرا خشم، مایه تباهی است.

۳- لَا فَقْرَ أَشَدُّ مِنَ الْجَهْلِ وَلَا عِبَادَةَ مِثْلُ التَّفَكُّرِ. رَسُولُ اللَّهِ ﷺ (الْمُضَافُ إِلَيْهِ وَنَوْعُ لَا)
هیچ فقری، شدیدتر (بدتر) از نادانی و هیچ عبادتی همچون اندیشیدن نیست.

۴- لَا تُطْعِمُوا الْمَسَاكِينَ مِمَّا لَا تَأْكُلُونَ. رَسُولُ اللَّهِ ﷺ (نَوْعُ لَا، وَ مُفْرَدَ «مَسَاكِينَ»)
از آنچه [خودتان] نمی‌خورید، به درماندگان نخوانید.

۵- لَا تَسُبُّوا النَّاسَ فَتَكَتَسَبُّوا الْعِدَاوَةَ بَيْنَهُمْ. رَسُولُ اللَّهِ ﷺ (فِعْلُ النَّهْيِ، وَ مُضَادَّ عِدَاوَةِ)
به مردم دشنام ندهید که [با این کار] دشمنی را در میان آنها به دست می‌آورید.

۶- خُذُوا الْحَقَّ مِنْ أَهْلِ الْبَاطِلِ وَلَا تَأْخُذُوا الْبَاطِلَ مِنْ أَهْلِ الْحَقِّ كُونُوا نَقَادَ الْكَلَامِ
حق را از اهل باطل بگیرید (بپذیرید) و باطل را از اهل حق نگیرید (نپذیرید)، منتقدان سخن باشید.
عِيسَى بْنُ مَرْيَمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ (الْمَحَلُّ الْإِعْرَابِيُّ لِمَا تَحْتَهُ خَطٌّ)
«نقاد» بر وزن «فُعَال» جمع «ناقد» بوده، بنابراین اسم فاعل است. کلماتی که وزن «فُعَال» دارند معمولاً این گونه‌اند مانند: طلاب، کفار، سیاح

۴- اِبْحَثْ عَنْ اسْمِ التَّفْصِيلِ فِي الْجُمْلَةِ:
لا فَقْرَ أَشَدُّ مِنَ الْجَهْلِ. (شهریور ۹۹)

۱- اَلْمَفْسَدَةُ: مایه تباهی ۲- خُذُوا: بگیرد ← (أَخَذَ: گرفت) ۳- كُونُوا: باشید ← (كَانَ: بود)

۵- عَيْنِ الْمَحَلِّ الْإِعْرَابِيِّ لِلْكَلِمَاتِ الَّتِي تَحْتَهَا خَطٌّ:
لا تَأْخُذُوا الْبَاطِلَ مِنْ أَهْلِ الْحَقِّ. (دی ۱۴۰۱)

۱- تَرْجِمِ الْكَلِمَاتِ الَّتِي تَحْتَهَا خَطٌّ:
إِنَّ الْغَضَبَ مَفْسَدَةٌ (فروردین ۹۹ - دی ۹۹)

الْتَمَرِينُ الْخَامِسُ: تَرْجِمْ أَنْوَاعَ الْفِعْلِ فِي الْجُمَلِ التَّالِيَةِ.

۱- ترجم الأفعال التالية:

- كَتَبَ : نوشت الف- سَوْفَ يَكْتُبُ ذِكْرِيَاة

ب- لَا تَكْتُبُوا شَيْئاً عَلَى الشَّجَرَةِ

۱- رَجَاءً، <u>اَكْتُبْ</u> حَلَّ الْأَسْئَلَةِ مَعَ زَمِيلَاتِكُنَّ.	لطفا حل پرسشها را با همکلاسی هایتان بنویسید.
۲- <u>إِنْ تَكْتُبْ</u> بِعَجَلَةٍ، فَسَيُصْبِحُ خَطُّكَ قَبِيحاً.	اگر با عجله بنویسی، خطت زشت خواهد شد.
۳- أُرِيدُ أَنْ <u>اَكْتُبَ</u> ذِكْرِي فِي دَفْتَرِ الذُّكْرِيَاتِ.	می خواهم که خاطره ای در دفتر خاطرات بنویسم.
۴- <u>لَنْ يَكْتُبَ</u> الْعَاقِلُ عَلَى الْأَثَارِ التَّارِيخِيَّةِ.	انسان خردمند، روی آثار تاریخی نخواهد نوشت.
۵- إِنَّهُ <u>سَوْفَ يَكْتُبُ</u> أَفْكَارَهُ عَلَى الْوَرَقَةِ.	قطعاً او اندیشه هایش را روی کاغذ خواهد نوشت.
۶- عِنْدَمَا شَاهَدْتُهُ <u>كَانَ يَكْتُبُ</u> تَمَرِينَهُ.	هنگامی که او را دیدم، تمرینش را می نوشت.
۷- <u>قَدْ يَكْتُبُ</u> الْكَسُولُ تَمَارِينَ الدَّرْسِ.	تنبل، تمرین های درس را گاهی می نویسد.
۸- يَا تَلَامِيذُ، لِمَ <u>لَا تَكْتُبُونَ</u> التَّرْجَمَةَ؟	ای دانش آموزان، چرا ترجمه را نمی نویسید؟
۹- رَجَاءً، <u>لَا تَكْتُبُوا</u> عَلَى جِلْدِ الْكِتَابِ.	لطفاً روی جلد کتاب بنویسید.
۱۰- هِيَ <u>قَدْ كَتَبَتْ</u> رِسَالَةً لِصَدِيقَتِهَا.	او نامه ای به دوستش نوشته است.
۱۱- <u>لِنَكْتُبْ</u> جُمَلاً جَمِيلَةً فِي دَفَاتِرِنَا.	در دفترهایمان جمله هایی زیبا باید بنویسیم.
۱۲- أَنَا <u>لَمْ أَكْتُبْ</u> وَاجِبَاتِي أَمْسٍ.	من دیروز تکلیف هایم را ننوشتم/ ننوشته ام.
۱۳- <u>مَا كَتَبْنَا</u> شَيْئاً عَلَى الْجِدَارِ.	روی دیوار چیزی ننوشتیم.
۱۴- <u>كُتِبَ</u> حَدِيثٌ عَلَى اللَّوْحِ.	حدیثی روی تخته نوشته شده است.
۱۵- <u>كَانُوا يَكْتُبُونَ</u> الْأَجُوبَةَ.	جواب ها را می نوشتند.
۱۶- <u>كَانُوا قَدْ كَتَبُوا</u> دَرَسَهُمْ.	درسشان را نوشته بودند.
۱۷- <u>يَكْتُبُ</u> نَصٌّ قَصِيرٌ.	متنی کوتاه نوشته می شود.

۲- انتخاب الكلمة المناسبة للتوضيح التالي:

شخص لا يقوم بأداء واجباته: (فرار ۱۳۰۳)

الف- الحنيف ب- المصلح ج- الكسول

۳- انتخاب الصحيح في الترجمة: (مرور ۱۴۰۳)

قد يكتُبُ الكسولُ تمارينَ الدرس.

الف- تنبل، تمرین های درس را نوشته است. ب- تنبل، تمرین های درس را گاهی می نویسد.

این شعر را بخوان سپس آن را به فارسی ترجمه کن.

الْتَّمَرِينَ السَّادِسُ:

أ. اِفْرَأْ هَذِهِ الْأَنْشُودَةَ؛ ثُمَّ تَرْجِمُهَا إِلَى الْفَارْسِيَّةِ.

يا إلهي، يا إلهي ^{اسم فاعل از ثلاثي مزير} يا مُجِيبَ ^{مضاف اليه} الدَّعَوَاتِ ^{مفعول اول} اجْعَلِ ^{مفعول دوم} الْيَوْمَ سَعِيداً ^{مفعول اول} وَ كَثِيرَ الْبَرَكَاتِ ^{مضاف اليه}
امروز را مبارك و پربركت قرار بده

وَ اِمْلَأْ الصَّدْرَ اِنْشِراحاً ^{فعل امر فاعل مفعول} وَ قَمِيْ بِالْبَسَمَاتِ ^{فعل امر فاعل مفعول}
و سينه را از شادمانی و دهانم را با لبخندها پر کن

وَ اَعْنِيْ ^{اسم فاعل از فعل مبرر} فِي دُرُوسِيْ وَ اَدِّ الْاَوْجَابِ ^{مضاف اليه}
و مرا در درس هايم و انجام تكاليف يارى كن

وَ اَنْزِرْ ^{اسم فاعل از فعل مبرر} عَقْلِيْ وَ قَلْبِيْ بِالْعُلُومِ النَّافِعَاتِ ^{صفت}
و عقل و قلب مرا با دانش هاى سودمند روشن كن

وَ اجْعَلِ التَّوْفِيقَ حَظِّيْ ^{فعل امر مفعول} وَ نَصِيْبِيْ فِي الْحَيَاةِ ^{فعل امر مفعول}
و موفقيت را بخت و نصيب من در زندگاني قرار ده

وَ اِمْلَأْ الدُّنْيَا سَلاماً ^{امر مفعول} شامِلاً ^{صفت} كُلَّ الْجِهَاتِ ^{مضاف اليه}
و دنيا را از صلحي كه همه جهت ها را دربر بگيرد، پر كن

وَ اَحْمِنِيْ ^{فعل، فاعل، مفعول} وَ اَحْمِ يَلَادِيْ ^{مفعول} مِنْ شُرُورِ الْحَادِثَاتِ ^{مفعول}
و من و كشورم را از بدى هاى حوادث نگهدارى كن

٢- عَيْنِ المترادف و المتضاد:

(رخص - استعان - نضر - أعان) (دى ۱۴۰۲)

١- ترجم الكلمات التي تحتها خط:

- قرأنا أنشودةً في الصف. (فردار ۱۴۰۲)

- الهى! اجعل التوفيق حظى فى الحياة. (شهریور ۱۴۰۲)

٢- ترجم الآيات و العبارات التالية إلى الفارسية:

(الف) الهى! اجعل التوفيق حظى فى الحياة. (دى ۱۴۰۱)
(ب) أرجو من الله أن يجعل التوفيق نصيبى فى الحياة / (فردار ۱۴۰۲)

الف) اللّهُم
ب) العِظام
ج) الأعين
د) الخطوط

- ١- الْأَنْشُودَةُ : سُرُود «جمع: الْأَنْشَادِ»
- ٢- الْمُجِيب : برآورنده
- ٣- الْإِنْشِرَاح : شادمانی
- ٤- قَم : دهان
- ٥- الْبَسَمَات : لبخندها «مفرد: الْبَسَمَةُ»
- ٦- اَعْنِي : مرا يارى كن (أَعَانَ، يُعِينُ / اَعْنُ + نون وقاية + ي)
- ٧- اَنْزِر : روشن كن (أَنَارَ، يُنِيرُ)
- ٨- الْحَظُّ : بخت، بهره «جمع: الْحُظُوظُ»
- ٩- اَلْسَّلام : آشتى، صلح
- ١٠- اِحْمِنِي : از من نگهدارى كن (حَمَى، يَحْمِي / اَحْمُ + نون وقاية + ي)

۳- اِنْتَخِبِ الصَّحِيحَ فِي التَّرْجَمَةِ: (دی ۹۹)

عندما يتأكد الطائر من خداع العدو و إنقاذ فراخه يطير.

- ۱- هنگامی که این پرنده از فریب دشمن و نجات جوجه‌هایش مطمئن می‌شود پرواز می‌کند.
- ۲- هنگامی که این پرنده از فریب دشمنان و نجات زندگی جوجه‌هایش مطمئن می‌شود، پرواز می‌کند.

التَّمَرِينُ السَّابِعُ: ضَعْ فِي الْفَرَاغِ كَلِمَةً مُنَاسِبَةً.
در جای خالی کلمه مناسب قرار بده.

۱- قَالَ الْإِمَامُ الْحَسَنُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: «... أَحْسَنَ الْحَسَنِ الْخُلُقُ الْحَسَنُ».

(فَاعِل) (مُضَافٌ إِلَيْهِ) (صِفَت) (أَنَّ) (إِنَّ) (لَكِنَّ) (امام حسن (ع) گفت: همانا بهترین نیکی، اخلاق نیکو است.

۲- سَأَلَ الْمُدِيرُ: أَمْ فِي الْمَدْرَسَةِ طَالِبٌ؟ فَأَجَابَ: «... طَالِبٌ هُنَا».

(مُفْعُول) (تَأْفِيفٌ لِلْمَنْسُوبِ) (لَآ) (فَإِنَّ) (از مدیر پرسیده شد: آیا دانش‌آموزی در مدرسه هست؟

پاسخ داد: هیچ دانش‌آموزی اینجا نیست.

۳- حَضَرَ السَّيَّاحُ فِي قَاعَةِ الْمَطَارِ؛ ... الدَّلِيلَ لَمْ يَحْضُرْ.

(فَاعِل) (مُضَافٌ إِلَيْهِ) (وَزْنٌ) (دَارِدُ) (بِسْمِ) (مَكْسُورٌ) (وَزْنٌ) (فُعَالٌ) (در سالن فرودگاه حاضر شدند ولی راهنما حاضر نشد (نیامد).

۴- تَمَنَّى الْمُزَارِعُ: «... الْمَطَرُ يَنْزِلُ كَثِيرًا».

(فَاعِل) (شُرُوفٌ) (مَشْبُوهٌ) (كَشَاوَرُزْ) (آرزو داشت: کاش باران، بسیار ببارد.

۵- لِمَاذَا يَبْكِي الطِّفْلُ؟ - ... جَائِعٌ.

(فَاعِل) (اِسْمُ فَاعِلٍ) (كُودَكُ) (برای چه گریه می‌کند؟ - برای اینکه او گرسنه است.

التَّمَرِينُ الثَّامِنُ: اكْمَلْ تَرْجَمَةَ هَذَا النَّصِّ؛ ثُمَّ اكْتُبِ الْمَحَلَّ الْإِعْرَابِيَّ لِلْكَلِمَاتِ الَّتِي تَحْتَهَا خَطٌّ.

ترجمه این متن را کامل کن سپس (اعراب) کلماتی که زیرشان خط کشیده شده، بنویس.
حِينَ يَرَى «الطَّائِرُ الذَّكِيُّ» حَيَوَانًا مُفْتَرِسًا قُرْبَ عُشِّهِ يَتَظَاهَرُ أَمَامَهُ بِأَنَّ جَنَاحَهُ مَكْسُورٌ^۲،
پرنده باهوش هنگامی که جانور درنده‌ای را نزدیک لانه‌اش می‌بیند، روبه‌رویش وانمود می‌کند که بال‌ش شکسته است.

فَيَتَّبِعُ^۳ الْحَيَوَانَ الْمُفْتَرِسَ هَذِهِ الْفَرِيسَةَ^۴، وَ يَتَّعِدُ عَنِ الْعُشِّ كَثِيرًا. وَ عِنْدَمَا يَتَأَكَّدُ^۵ الطَّائِرُ^۶

در نتیجه جانور درنده این شکار را تعقیب می‌کند و از لانه بسیار دور می‌شود. و وقتی که این پرنده

۵- عَيْنَ الْمَحَلِّ الْإِعْرَابِيِّ لِلْكَلِمَاتِ الَّتِي تَحْتَهَا خَطٌّ:

يَرَى الطَّائِرُ الذَّكِيُّ حَيَوَانًا مُفْتَرِسًا. (شهریور ۱۳۰۰)

يَتَّبِعُ الْحَيَوَانَ طَائِرًا فِي عُشِّهِ. (دی ۱۳۰۰)

حَضَرَ الْمُسَافِرُ فِي قَاعَةِ الْمَطَارِ. (فرورداد ۱۳۰۱)

از فریب دشمن و دور شدنش و نجات زندگی جوجه‌هایش مطمئن می‌شود، ناگهان پرواز می‌کند.

۱- تَمَنَّى: آرزو داشت «مضارع: يَتَمَنَّى»

۲- مَكْسُور: شکسته

۳- تَبِعَ: تعقیب کرد

۴- فَرِيسَةٌ: شکار «جمع: فَرَائِسُ»

۷- اُكْتُبْ جَمْعَ كَلِمَةِ «الْفَرِيسَةِ»: (مرداد ۱۳۰۳)

اَلْبَحْثُ الْعِلْمِيُّ

اِبْحَثْ عَنْ وَصِيَّةِ اَحَدِ شُهَدَاءِ الْحَرْبِ الْمَفْرُوضَةِ اَوْ ذِكْرِيَّاتِهِ اَوْ اَقْوَالِهِ اَوْ اَعْمَالِهِ، ثُمَّ اَكْتُبْهَا فِي صَحِيفَةٍ جِدَارِيَّةٍ، اَوْ صَغَهَا فِي مُدَوَّنَتِكَ اَوْ مُدَوَّنَةِ مَدْرَسَتِكَ.

وبلاگ

روزنامه دیواری

(بَقْتُ عَنْ) / (جستجو کرد، به دنبال گشت) = قَشَشَ عَنْ / وَصِيَّة: مَكْسَر جمع وصايا / الْقَرْبُ الْمَفْرُوضَةُ: جنگ تمیمی / (ذِكْرِيَّات) / (جمع مؤنث سالم) / ذِكْرِيَّات: وصیفة دیواری: (وَضَعُ) / (قرار داد) (يَضَعُ) / (قرار می دهد) (ضَعُ) / (قرار برده) = فَعَلَ، يَفْعَلُ، اِفْعَلْ / مُدَوَّنَةٌ = وبلاگ / دار (خانه) = بَيْت

۳۴۸

خاک و قیامت

برای عروسی هیچ هدیه ای نکرقتیم. فکر کردیم که چرا باید بعضی از وسائل تمیمی وارد زندگی مون بشه؟

تمام وسایل زندگی مون دو تا موکت، یه کمد، یه شیط صوت، چند جلد کتاب و یک اجاق گاز دو شعله کوچک بود. با همینکه قرار گذاشتیم فقط لوازم ضروری مون رو بیاوریم، نه بیشتر...

خاطره ای از زندگی سرکار شهید مهدی باقری
(مجموعه کتاب نامه عروسی: جلد ۵۱)

۳۷

خاک و قیامت

آخر میوه فروش های بازار به پسر مرد نحیف میوه می فروخت. بساط کوچک و میوه های لک دارش معلوم بود که خریداری ندارند. اما پسر مرد یک مشتری ثابت داشت و او شهید رجایی بود. رجایی می گفت: میوه هایش برکت خدا هستند، خوبش لطیفی دارد که نکو و نپس... به دوستش هم می گفت: این پسر مرد چند سر عائله دارد، از او خرید کنید.

خاطره ای از زندگی رئیس جمهور شهید محمد علی رجایی
(مجموعه کتاب "خدا که هست" نوشته ی مجید تولاوی)

یادداشت

شماره ۱۳

بسمه تعالی

به: رهبر فرزین و پاسا

از: پاسدار عملیات نبیج الله عالی

موضوع: کسر نمودن حقوق ماهیانه

محترماً بضرع رسانم چون اینجانب دارای چهار هکتار زمین را حق آبی و مشکله با ششم و دارایی در آمد زیادی است و همینطور حقوق من زیاد می باشد لذا درخواست می نمایم که در اسرع وقت از حقوق ماهیانه من حدود ۵۰ هزار تومان کسر نمایند. خداوند همه ما را خدمتگذار اسلام و امام قرار بدهد. آمین

نبیج الله عالی

مهره

مهره

پاسخنامه سوالات داخل متن

صفحه ۲

-۱

ز- در یکی از عیدها هنگامی که قومش از شهرشان خارج شدند، ابراهیم تنها ماند.

ح- قرآن کریم درباره روش و کردار پیامبران با ما سخن گفته است.

ط- ابراهیم را احضار کردند، پس او را در آتش انداختند، سپس خدا او را از آن نجات داد.

ی- هنگامی که مردم، بت‌های شکسته‌شان را دیدند، ابراهیم را برای محاکمه احضار کردند.

-۲

پاسخ: ۲ (لَمْ به معنای «لماذا» بوده و زمان را تغییر نمی‌دهد).

۳- بسوزانید - یاری کنید.

۴- مُكْسَرَةً: اسم مفعول أَكْبَر: اسم تفضیل

المعبد: اسم مكان

۵- الف- ابراهیم: فاعل عبادة: مجرور به حرف جر

ب- الناس: فاعل / المكسرة: صفت

۶- كَسَر: پاسخ ۱ (غلط‌های ۲: فعل امر - فاعل)

المعبد: پاسخ ۲ (غلط‌های ۱: نکره - مضاف‌الیه)

صفحه ۴

-۱

الف- الفأس: تبر

ب- الأصنام: بتها

ج- شعائره: مراسم

د- أَنْقَذَ: نجات داد

ه- كَسَر: شکست

و- سيرة: روش و کردار، سرگذشت

ز- حنیف: یکتاپرست

ح- صراع: کشمکش

ط- أَحْضَرَ: حاضر کرد

-۲

۱- الصّراع = السّلم ۲- الصّراع التّزاع

۳- التّزاع = السّلم ۴- الحنیف = الموحّد

صفحه ۳

-۱

الف- گفتند او را بسوزانید و خدایانتان را یاری کنید.

ب- سپس تبر را بر شانه او آویخت و معبد را ترک کرد.

ج- ابراهیم تلاش کرد که قومش را از عبادت بت‌ها نجات دهد.

د- ابراهیم همه بت‌های در معبد را به جز بت بزرگ شکست.

ه- قوم شروع به پیچ‌پچ کردند: همانا بت سخن نمی‌گوید و ابراهیم تنها قصد

مسخره کردن بت‌های ما را دارد.